

2014 NİSAN AYI ENFLASYON RAPORU

HAZIRLAYAN

05.05.2014

Doç. Dr. Murat BİRDAL - İktisat Fakültesi İktisat Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Sema ULUTÜRK AKMAN - İstatistik Araştırma Merkezi

Araş. Gör. Hakan BEKTAŞ - İktisat Fakültesi Ekonometri Bölümü

RAPOR

Nisan ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) beklentilerin oldukça üzerinde arttı.

Nisan ayında TÜFE bir önceki aya göre %1.34 arttı. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) Beklenti Anketi'ne göre katılımcılar, TÜFE'nin Nisan ayında %0.76 oranında artış göstermesini beklemekteydi. Anadolu Ajansı (AA) Finans Enflasyon Beklenti Anketi'ne göre ise TÜFE'nin ortalama %0.82 artış kaydetmesi beklenmekteydi.

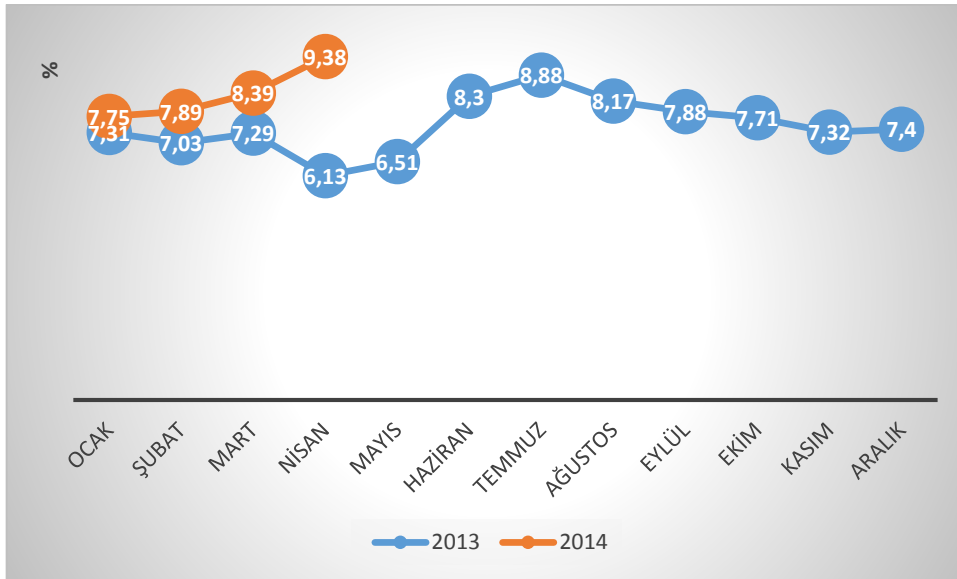
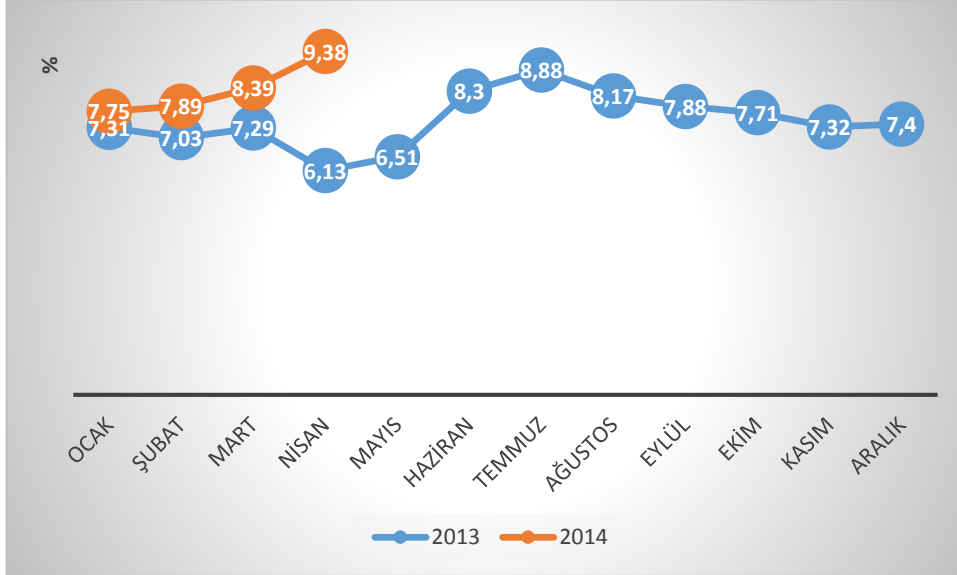
Aralık 2013'den beri artış eğiliminde olan TÜFE'deki yıllık artış Nisan ayında %9.38 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca TCMB Başkanı Erdem Başçı'nın geçen hafta yaptığı açıklamada, Nisan ve Mayıs aylarında enflasyonda bir miktar yükseliş yaşanabileceğini ifade etmiştir. Söz konusu açıklamada, 2014 yılsonu enflasyon tahmininin yukarı yönlü revize edilerek %6.6'dan %7.6'ya yükselttiklerini de paylaşmıştır.

Bu dönemde Yurt İçi ÜFE (Yi-ÜFE) bir önceki aya göre %0.09 artarken yıllık bazdaki artış %12.98 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1. Nisan ayı için TÜFE ve Yi-ÜFE değişimleri

Değişim (%)	TÜFE		Yi-ÜFE	
	2013	2014	2013	2014
Aylık	0.42	1.34	-0.51	0.09
Yıllık	6.13	9.38	1.70	12.98

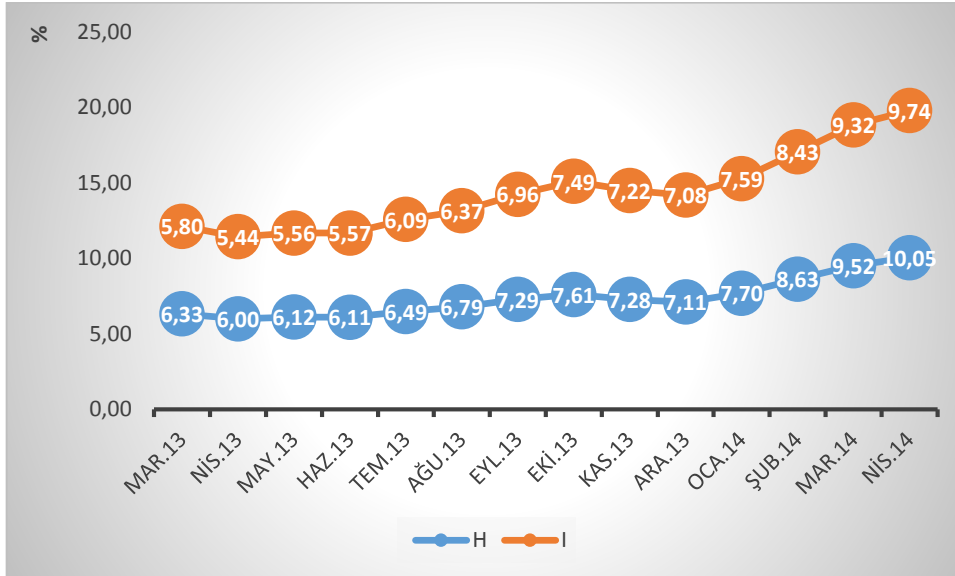
Grafik 1. 2013 ve 2014 Yılları TÜFE Seyiri

Ana harcama grupları açısından TÜFE incelendiğinde aylık bazda en yüksek artış %13.1 ile giyim ve ayakkabı grubunda gerçekleşmiştir. Giyim ve ayakkabı grubunda yaşanan yüksek fiyat artışının mevsimsel faktörler ile ilgili olup bir sonraki ayda da bu yükselişin devam edeceği beklenmektedir.

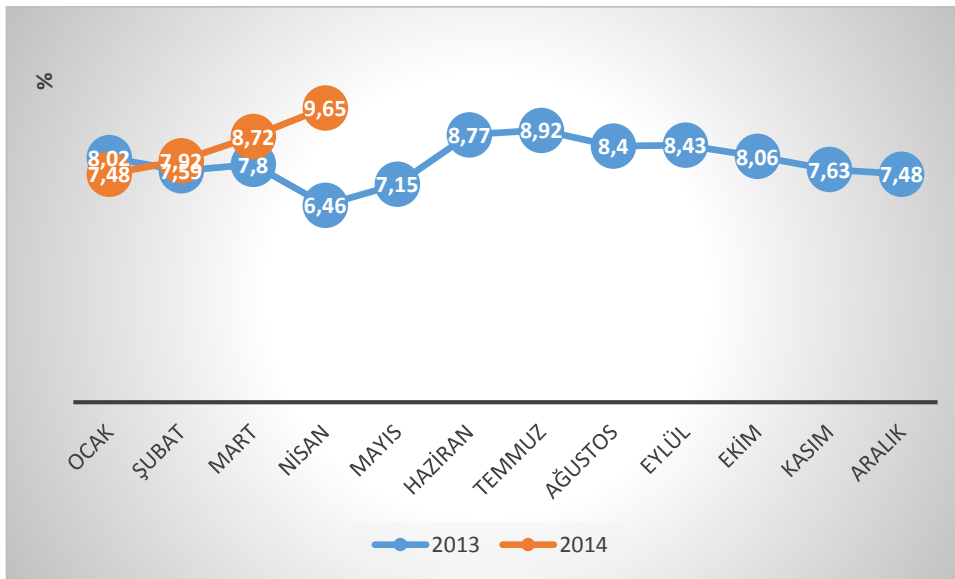
Grafik 2. Ana Harcama Gruplarının Aylık Bazda 2014 Nisan Ayı TÜFE'ye Katkıları

TCMB'nın para politikası için takip ettiği H endeksindeki artış bir önceki yılın aynı ayına göre %10.05 olarak gerçekleşmiştir. H endeksi Ekim 2008'den bu yana ilk defa çift haneli düzeye ulaşmıştır. Enflasyonun genel eğilimini yansıtması açısından önem taşıyan bir diğer gösterge olan I endeksindeki yıllık artış ise %9.74 olarak gözlenmiştir. TÜİK tarafından açıklanan H ve I endeksleri incelendiğinde enflasyon hedefinde belirgin bir sapma olduğu görülmektedir. Döviz kurunda yaşanan dalgalanma ve gıda fiyatlarındaki küresel fiyat artışı neticesinde yükselişini sürdüren enflasyon, Mayıs ayında da bu seyrini devam ettirecektir.

Grafik 3. Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri (Yıllık % Değişim)

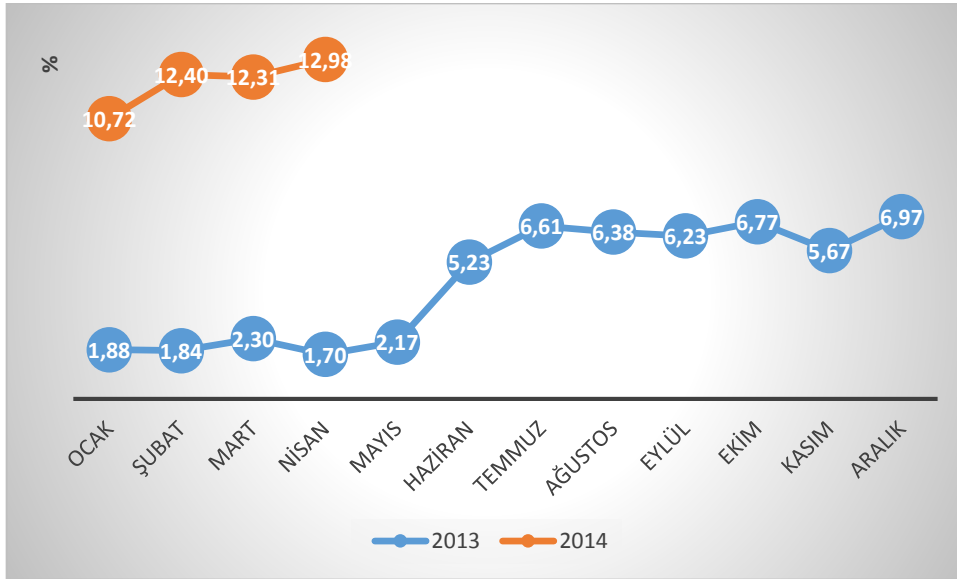
H: İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler, tütün ürünleri ile altın hariç endeks
 I: Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler ile tütün ürünleri ve altın hariç endeks

Nisan 2014'te endekse dahil edilen 432 maddeden; 61 maddenin ortalama fiyatlarında değişme olmazken, 291 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 80 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gözlenmiştir.

Grafik 4. İstanbul İli için 2013 ve 2014 Yılları TÜFE Seyiri

Grafik 4 incelendiğinde Nisan ayında İstanbul için hesaplanan TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %9.65 artış kaydetmiştir. Bu durum İstanbul'daki yıllık TÜFE artışının, genel TÜFE artışından yüksek olduğunu göstermektedir.

Grafik 5. 2013 ve 2014 Yılları Yİ-ÜFE Seyri

Grafik 5'te Yİ-ÜFE'nin seyri yer almaktadır. Bu veriden hareketle sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri incelendiğinde; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %0.59 düşüş, imalat sanayi sektöründe %0.18 artış, elektrik ve gaz sektöründe %0.63 düşüş ve su sektöründe %0.83 artış olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2. Nisan Ayı Yİ-ÜFE için Sektörlerin Değişim Oranları

Sektörler (NACE Rev. 2)	Aylık Değişim (%)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)
Madencilik ve Taşocakçılığı	-0.59	12.20
İmalat	0.18	13.51
Elektrik ve gaz	-0.63	1.90
Su temini	0.83	9.17

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2014 yılı Nisan ayında en yüksek aylık ve yıllık artış dayanıksız tüketim mallarında gerçekleşmiştir. Tablo 3'te Nisan ayı için ana sanayi grupları sınıflamasına ilişkin gerçekleşen değerler yer almaktadır.

Tablo 3. Nisan Ayı Yi-ÜFE için Ana Sanayi Grupları ve Değişim Oranları

Sektörler (NACE Rev. 2)	Aylık Değişim (%)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)
Ara Mali	-0.34	13.54
Dayanıklı Tüketim	-0.76	9.57
Dayanıksız Tüketim	1.95	13.82
Enerji	-1.15	7.20
Sermaye Mali	-0.85	13.43

Deęerlendirme

- Nisan ayı itibariyle Aralık ve Ocak aylarında yaşanan Türk Lirasındaki sert değer kaybının enflasyon rakamları üzerindeki etkisi görölmeye devam etmektedir.
- Geçtiğimiz aylarda Yurt içi Üretici Fiyat Endeksi (Yi-ÜFE) ile Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) arasında açılan makasa dikkat çekmiş, ve üretim maliyetlerindeki artışın önümüzdeki dönemde tüketici fiyatlarına yansyacağına dikkat çekmiştik. Nisan ayı enflasyon rakamları bu beklentileri doğrulamaktadır.
- Ana harcama gruplarının aylık bazda TÜFE'ya katkıları incelendiğinde giyim ve ayakkabı grubunun başı çektiği göze çarpmaktadır. Yeni sezon ürünlerinin reyonlarda yer bulmasıyla birlikte üretim maliyetlerindeki artışın tüketici fiyatlarına yansıdığı görölmektedir.
- TÜFE'deki sert yükselişin ardındaki bir diğer önemli etken olarak ise gıda fiyatlarındaki artış öne çıkmaktadır. Kuzey Amerika başta olmak üzere sert geçen kış mevsimi küresel piyasalarda gıda fiyatlarını tırmandırmıştır. Bu durum ölkemizde kış aylarında yaşanan kuraklık ve don olayları ile birlikte iç piyasada gıda fiyatlarının sert bir şekilde artışına neden olmuştur.

Beklentiler

- Kurdaki hareketler önümüzdeki aylarda da enflasyon rakamları üzerinde belirleyici rol oynayacaktır. Fed'in faiz oranlarını bir süre daha aynı seviyelerde koruyacağı yönündeki açıklamaları ve Avro bölgesindeki deflasyonist eğilimlerin parasal genişleme yönünde yarattığı baskı son dönemde Türk Lirası'nı Dolar ve Avro karşısında güçlendiren başlıca dinamikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan, yaklaşan

Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile birlikte siyasi iklimin sertleşmesi, siyasi risk algısının artması kurun istikrarı açısından en önemli tehdit olarak gözükmemekte.

- Geçtiğimiz aylarda kurdaki hareket nedeniyle üretici fiyatlarında yaşanan sert artış karşısında tüketici fiyatlarındaki yükselişin sınırlı düzeyde kaldığını gözlemlemiştik. Nisan ayında olduğu gibi Mayıs ayında da tüketici fiyatlarındaki artışın ÜFE'nin önünde seyretmesi ve aradaki makasın daralması beklenmektedir.
- Uluslararası piyasalarda sıkı para politikasına dönüş eğilimini besleyecek yeni bir gelişme olmadığı takdirde Haziran ayından itibaren enflasyonda kur etkisinin zayıflayacağı beklenmelidir. Son haftalarda yaşanan dövizdeki gerileme istikrar taşıması durumunda önümüzdeki aylarda enflasyonu sınırlandıracak bir etki yaratacaktır.